

- Vanuit de klankbordgroep raadsleden Midden-Holland
- Het beste van Midden-Holland

- Regionale visie Economie Onderwijs Arbeidsmarkt Midden-Holland
- Ruimte nodig voor groei en ontwikkeling van onze bedrijven
- Regionale visie detailhandel Midden-Holland

- Agenda verstedelijking en mobiliteit in Midden-Holland
- Gemeenten Zuid-Holland luiden noodklok over stapeling huisvestingsopgaven
- Ruimtelijke adaptatie maatregelen benoemd; subsidie aanvraag 3 miljoen
- Terugblik op nationaal congres bodemdaling
- Brandbrief voor gebruik schuimglas bij tegengaan bodemdaling

- Tevredenheid regio over toezeggingen Rijk voor verbeteren bereikbaarheid
- Gewijzigde dienstverlening openbaar vervoer
- Werkbezoek gedeputeerde en PVVB
- Licht AAN met uniek campagnemiddel
- Werkgeversaanpak door Verkeersonderneming

- Jeugdigen nóg beter beschermen
- Regionaal meldpunt vermoeden zorgfraude gestart
- Nieuwe Regiovisie Jeugdhulp/Wmo in voorbereiding

- Regionale bijeenkomst voor volksvertegenwoordigers over de Regionale Energiestrategie (RES) in Midden-Holland
- Circulariteit
- Energieloket voor bedrijven

Dit is de nieuwsbrief van Regio Midden-Holland. Deze nieuwsbrief wordt gemaakt voor de raads- en commissieleden van gemeenteraden in Midden-Holland ter illustratie van het werk van de netwerksamenwerking van Regio Midden-Holland. Hij verschijnt 4 keer per jaar of vaker als de actualiteit daarom vraagt.

Raadsleden ontvangen de nieuwsbrief via de griffie(r). Daarnaast wordt de nieuwsbrief aangeboden aan de colleges van B en W in Midden-Holland en de ambtelijke organisaties. We verzenden de nieuwsbrief aan geïnteresseerden die zich hebben [aangemeld](#). Ook publiceren we de nieuwsbrief op de website regiomiddenholland.nl en via twitter [@MiddenHolland](https://twitter.com/MiddenHolland).

- Subsidieaanvraag voor stimulering cultuureducatie in het primair onderwijs

Vanuit de klankbordgroep raadsleden Midden-Holland

Grenskennend samenwerken

Steeds meer onderwerpen spelen zich bovenlokaal af. Dit vraagt van gemeenten steeds meer grenskennend samenwerken (over bestaande grenzen heen kijken). De bestuurders binnen het Regio Midden-Holland (RMH) verband hebben onlangs de ambities uitgesproken de regio naar een hoger niveau te willen tillen. Deze plannen gaan onze regio de komende 20 jaar verder helpen. Dit vraagt een gezamenlijke inspanning van alle bestuurders, ketenpartners en ook u als raadslid.



Mieke Kars: “Het afgelopen jaar hebben we diverse malen met Pieter Verhoeve als voorzitter RMH het gesprek gevoerd hoe we de regio RMH dichterbij de raden kunnen brengen en de regio thema’s kunnen versterken met opvattingen van de raden. De RES avonden en bijeenkomst

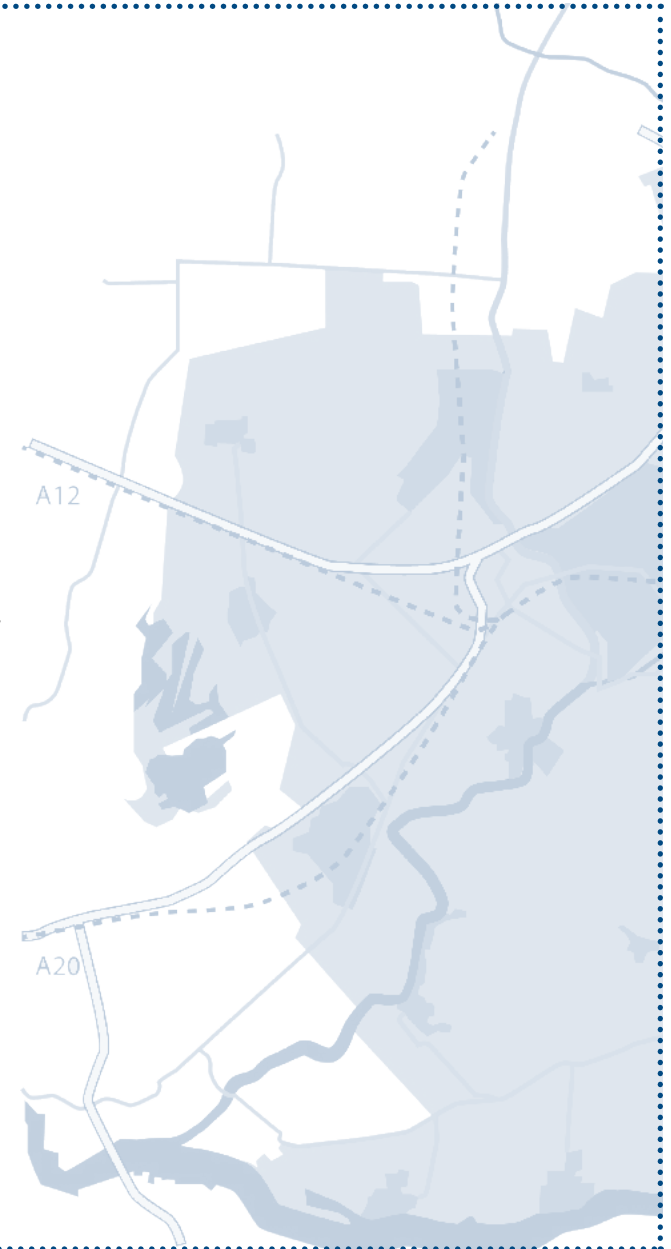
“Grip op samenwerken” zijn voorbeelden waarin we goed zijn geslaagd deze doelen te bereiken. In 2021 willen dit ook voor andere thema’s steviger organiseren.”

Namens RMH bestuur en de klankbordgroep RMH willen we hierover met alle gemeenteraden in gesprek. Wat is jullie beeld over RMH? Welke verwachtingen hebben jullie? Hoe zien jullie de samenwerking? Wat is nodig om deze ambitie te bereiken?



Pieter Verhoeve: “15 december 2020 heeft als eerste de gemeenteraad van Krimpenerwaard dit gesprek met mij gevoerd. Tijdens deze sessie heb ik een inkijkje gegeven in de strategische uitdagingen waar de regio de komende periode voor staat. Denk dan bij-

voorbeeld aan de ontwikkeling van het gebied rondom Gouweknoop. De gemeenten uit onze regio bouwen hier de komende 30 jaar tot wel 20.000 woningen. Het is een knooppunt van spoor-, weg- en waterverbindingen met allerlei uitdagingen. Ook zien we een groot potentieel voor bedrijvigheid in de regio. Onze regio fungeert als de Oostpoort tot de Randstad en tegelijkertijd zijn we ook de recreatieve en groene long van de Zuidelijke Randstad. Juist deze unieke combinatie van factoren biedt volop kansen voor de regio. Ik kom binnenkort graag ook bij jullie langs om samen hierover van gedachten te wisselen. Via de griffie ontvangen jullie deze uitnodiging. Ik kijk uit naar deze gesprekken!”



Het beste van Midden-Holland

In deze rubriek komen leden van het dagelijks bestuur aan het woord over onze mooie regio Midden-Holland. Deze keer is het burgemeester Roel Cazemier van gemeente Krimpenerwaard.



‘Wat is uw meest favoriete plek van de regio?’

‘Mijn meest favoriete plek is het buitengebied van de Krimpenerwaard. Een uniek landschap in Nederland met veel bestuurlijke dynamiek. Aan de ene kant de gebiedsontwikkeling met de zorg voor het landschap en het ontstaan van nieuwe natuur, aan de andere kant de inzet voor de ontwikkeling van agrarische bedrijven.’

‘Waarom woont u hier graag?’

Ik woon graag in de Krimpenerwaard omdat je nergens in Nederland de ruimte zo ervaart als hier. Midden in het Groene Hart, vlakbij de grote steden.

‘Wat is uw favoriete streekgerecht?’

Mijn favoriete streekproduct is kaas. Boerenkaas.

‘Waar is onze regio echt goed in?’

Onze regio is onderscheidend. Heeft een eigen karakter. Is authentiek. Je kunt de geschiedenis aflezen aan het landschap en de steden. Holland op z'n best.

Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

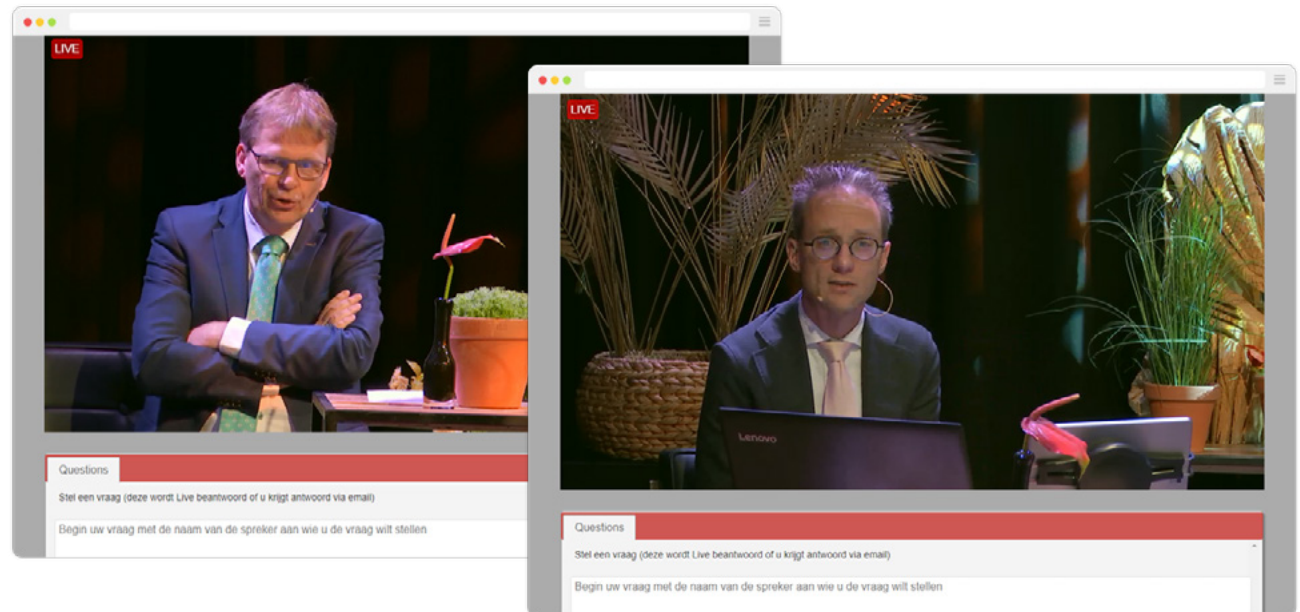
Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt



Wethouder Jan Vente (Krimpenerwaard), voorzitter regionaal Bestuurlijk Overleg Economie, Onderwijs, Arbeidsmarkt

Regionale visie Economie Onderwijs Arbeidsmarkt Midden-Holland

De economische visie is tijdens een veel bekeken live-streambijeenkomst vanuit de mooie locatie van de Theaterbakkerij in Gouda gepresenteerd aan raadsleden, onderwijs en bedrijfsleven. Een panel met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, onderwijs en gemeenten belichtte de economische visie. Moderator Jeroen Bos van bureau Blaauwberg en mede-opsteller van de visie, leidde het gesprek in goede banen.



De bijeenkomst is [terug te kijken via deze link](#).

Gevleugelde uitspraken van de avond waren onder andere van Jan Vente (voorzitter Triple Helix): "In elke schuur die je open doet in deze regio kan een topbedrijf zitten." Thierry van Vugt (bestuurlijk trekker van de regionale visie): "Focus en keuzes maken moeten tot succes leiden."

De economische visie is aan de colleges van burgemeester en wethouders aangeboden met het verzoek om deze vast te stellen en aan de raden ter informatie aan te bieden.

Inmiddels wordt gewerkt aan de uitvoering van de econo-

mische visie. Diverse initiatieven zijn al gestart waaronder gesprekken tussen bedrijven in de regio over projecten in de sector Transport en Logistiek. Onder andere het speerpunt Zorgtechnologie wordt momenteel uitgewerkt binnen Campus Gouda. Via een aantal concrete lijnen vindt afstemming plaats over mogelijke onderwijsontwikkeling in de zorg, met name volwassenenonderwijs. Daarbij wordt ook aansluiting gezocht bij het Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Zorg en Welzijn.

Voor de uitwerking van de economische visie is geld nodig. De leden van het triple helixoverleg dragen daaraan bij met budget uit het programma Economie Onderwijs Arbeidsmarkt Midden-Holland. Het voorstel tot financie-

Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

ring zal namens het triple helixoverleg aan het dagelijks bestuur van de regio Midden-Holland worden voorgelegd. Daarbij is ook rekening gehouden met de bijdrage die bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties in verschillende vorm leveren aan deze uitvoeringsagenda.

Regionale bedrijventerreinvisie

Ruimte nodig voor groei en ontwikkeling van onze bedrijven

De eerder afgeronde kwantitatieve bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland moet een vervolg krijgen met een kwalitatieve regionale bedrijventerreinenstrategie. De

leden van het overleg geven er de voorkeur aan om de kwalitatieve strategie ter hand te nemen en niet de kaders uit de provinciale behoefteeraming af te wachten. Een proactieve regionale aanpak biedt gelegenheid om tijdig als samenwerkende gemeenten met bedrijfsleven af te stemmen op regionale ontwikkelingen en aan te haken bij provinciale kaders.

Er is ruimte nodig voor groei en ontwikkeling van de vele mooie bedrijven in de regio, en daarmee voor behoud en versterking van de vitaliteit in Midden-Holland. De video die namens het georganiseerd bedrijfsleven aan gedeputeerde De Zoete is aangeboden als alternatief voor het werkbezoek op 13 november 2020, illustreert dat treffend. De film laat zien waarom het nodig is dat in de

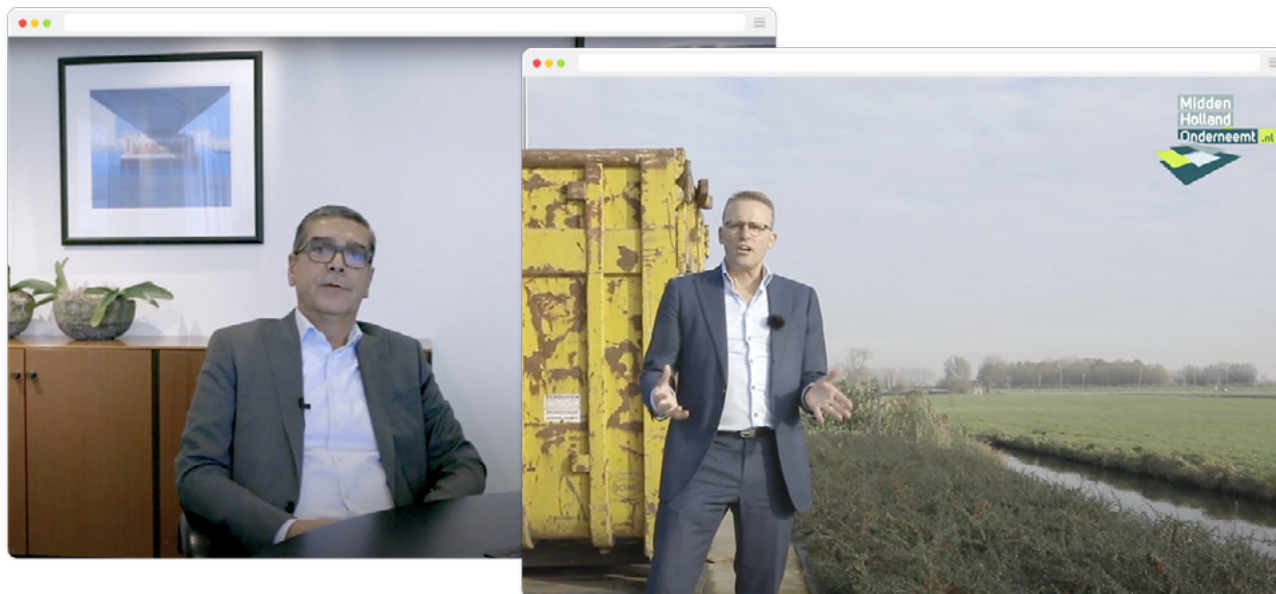
provinciale cijfers ruimte blijft voor groei en schuifruimte van bedrijvigheid in Midden-Holland. De video van het bedrijfsleven is in zeer korte tijd en met veel creativiteit tot stand gebracht. U kunt de video van [de samenwerkende ondernemerskringen hier bekijken](#).

Zodra mogelijk zal het werkbezoek van de gedeputeerde aan de regio Midden-Holland alsnog plaatsvinden. Vooruitlopend daarop zal het triple helixoverleg, samen met de provincie, inventariseren waar bedrijven ruimtelijke knelpunten ervaren voor uitbreiding en verplaatsing. Daarbij zal ook gekeken worden naar oplossingen die wellicht al voorhanden zijn, zowel voor de kortere als langere termijn.

Regionale visie detailhandel Midden-Holland

Tijdens het Triple Helix overleg op 3 december jl. is de regionale visie detailhandel Midden-Holland vastgesteld. De visie is opgesteld in nauwe samenwerking tussen de gemeenten en met het georganiseerd bedrijfsleven, onder aansturing van gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

Doel van de visie is om met elkaar te blijven werken aan een goed functionerende detailhandelsstructuur in Midden-Holland. In vervolg op het vaststellen van de visie zal onder andere een brede bijeenkomst of webinar plaatsvinden waarin punten uit de visie worden uitgewerkt. Eén van die punten is het maken van afspraken over een regionale adviesprocedure voor grotere nieuwe detailhandelsontwikkelingen.



Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

Ruimte en Wonen



Wethouder Jan Hordijk (Zuidplas), voorzitter regionaal Bestuurlijk Overleg Ruimte en Wonen

Agenda verstedelijking en mobiliteit in Midden-Holland

'Midden-Holland geeft ruimte' is het motto van de nieuwe Agenda Verstedelijking en Mobiliteit die door het bestuurlijk overleg Ruimte Wonen en het bestuurlijk overleg Verkeer en Vervoer is vastgesteld. De agenda vervangt de Ruimtelijke Agenda Midden-Holland uit 2009. Met de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit laat Midden-Holland zien hoe de regio wil bijdragen aan de verstedelijkingsop-

gave in de Randstad. De verstedelijking in Midden-Holland is kwalitatief hoogwaardig en onderscheidt zich van de ontwikkelingen in andere delen van de Randstad, bijvoorbeeld door de kwaliteit van het landschap, gunstige centrale ligging en bereikbaarheid. Om de ontwikkelingen mogelijk te maken zijn wel investeringen nodig om de mobiliteit te verbeteren, in eerste plaats het OV. Om dit te bereiken zal Midden-Holland nauwere samenwerking zoeken met stakeholders in en om de regio.

Met de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit laat Midden-Holland zien te kiezen voor kwaliteit en integraliteit. Voorzitters Jan Hordijk (Ruimte Wonen) en Inge Nieuwenhuizen (Verkeer en Vervoer) stellen dan ook gezamenlijk dat verstedelijking en mobiliteit in Midden-Holland hand in hand gaan.

Gemeenten Zuid-Holland luiden noodklok over stapeling huisvestingsopgaven

Steeds minder woningzoekenden kunnen een woning vinden. Daar komt nog de enorme opgave bij om doelgroepen als dak- en thuislozen, uitstromers uit voorzieningen, arbeidsmigranten en vergunninghouders te huisvesten. De wethouders Wonen in Zuid-Holland luiden de noodklok. Aanleiding daarvoor is dat de taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders voor de eerste helft van 2021 is verdubbeld ten opzichte van die voor de tweede helft 2020.

Noodsignaal

De wethouders Wonen in de regio's Haaglanden, Rotterdam, Holland Rijnland, Midden-Holland, Drechtsteden en Goeree-Overflakkee doen in een brief van 9 december 2020 een dringend beroep op minister Ollongren (BZK) en staatssecretaris Broekers-Knol (J&V) om met hen in gesprek te gaan om nieuwe oplossingen uit te werken. Volgens Robin Paalvast, voorzitter Bestuurlijke Tafel Wonen Haaglanden, is een stevig gezamenlijk signaal noodzakelijk: "In de stedelijke gebieden zijn de opgaven het grootst en de middelen het schaars. Aan de minister en staatssecretaris de oproep om de verdeling te herzien op basis van regionale druk op de sociale woningmarkt en de opdracht om op korte termijn meer tijdelijke woonruimte te realiseren. Er is behoefte aan meer maatwerk en aanvullende maatregelen om te voldoen aan alle huisvestingsopgaven."

Voorstellen korte termijn

De wethouders vragen de minister en staatssecretaris in de verdeling van de taakstelling van statushouders over de gemeenten en regio's rekening te houden met de druk op de woningmarkt en vooral met de (on)mogelijkheden van de woningcorporaties. Ook noemen ze de noodzaak de investeringscapaciteit van de corporaties met name in de grote steden te verbeteren. Maar het gaat vooral om de dialoog te openen en samen op zoek te gaan naar creatieve oplossingen!

Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

Maatschappelijk draagvlak

Dringende hulp van ministeries en provincie is nodig want de wethouders zien zich geconfronteerd met een stapeling van opgaven op het gebied van wonen, bovenop de al bestaande opgave. Het gaat om de veranderingen in de zorg, waardoor minder mensen langdurig in instellingen worden verzorgd en de daarmee gepaard gaande opgave van huisvesting van deze mensen die uitstromen uit instellingen. Ook gaat het om de opgave van huisvesting voor dak- en thuislozen en arbeidsmigranten. Bovenop die stapel komt de meer dan verdubbelde opgave rondom vergunninghouders. De huisvesting van deze aandachtsgroepen in combinatie met de druk op de (sociale) woningmarkt zorgt ervoor dat steeds minder woningzoekenden een betaalbare woning kunnen vinden. Deze ontwikkeling heeft een negatieve uitwerking op het maatschappelijk draagvlak voor de huisvesting van deze specifieke doelgroepen.

Schaarse ruimte in de Randstad

De Zuid-Hollandse gemeenten vragen aandacht voor de specifieke ruimtelijke problematiek in de Randstad: stedelijke gebieden zijn veel minder in staat om grotere locaties aan te wijzen of vrij te maken. De ruimte in deze regio's is schaars en de beschikbare grond beperkt. Een oplossing als het toevoegen van sociale huurwoningen, en van woningen voor de middeninkomens met het oog op de noodzakelijke doorstroming komt niet genoeg van de grond omdat de investeringscapaciteit van de woningcorporaties in de steden beperkt is.

Ruimtelijke adaptatie maatregelen benoemd; subsidie aanvraag 3 miljoen

Sinds 2018 werken de gemeenten, waterschappen, provincie, omgevingsdienst, GGD en Veiligheidsregio samen in de werkregio ruimtelijke adaptatie Midden-Holland. Naast de 5 gemeenten in de Regio Midden-Holland nemen ook Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel deel aan de werkregio Midden-Holland. De werkregio wordt gefaciliteerd door Regio Midden-Holland, als onderdeel van het programma Ruimte en Wonen. De samenwerking richt zich op het delen van kennis en ervaringen op het gebied van stresstests, risicodialogen, ontwikkelen van beleid en nemen van maatregelen. De samenwerking is ambtelijk (werkgroep), maar minstens een keer per jaar vindt ook een bestuurlijk overleg ruimtelijke adaptatie Midden-Holland plaats. Mevr. Boere-Schoonderwoerd (wethouder Krimpenerwaard) treedt hierbij op als voorzitter. In het bestuurlijk overleg zijn alle gemeenten, waterschappen en provincie vertegenwoordigd. Het doel is om de vertegenwoordiging integraal te laten zijn; dat wil zeggen vanuit de beleidsterreinen water, bodem, beheer en onderhoud openbare ruimte, ruimtelijke ordening en wonen. Ruimtelijke adaptatie wordt een steeds belangrijker thema bij de ruimtelijke planvorming.

Impulsregeling

Om het nemen van maatregelen voor ruimtelijke adaptatie een impuls te geven is door de minister van Infrastructuur en Waterstaat de Impulsregeling Ruimtelijke Adaptatie opengesteld per 1 januari 2021. Het gaat om een cofinanciering van 33 procent uit het Deltafonds voor

het uitvoeren van fysieke en watergerelateerde maatregelen. Voor de maatregelen wordt gekozen op basis van de uitgevoerde stresstest en risicodialogen. Voor de werkregio Midden-Holland is ruim 3 miljoen euro beschikbaar in de periode 2021-2023. De middelen zijn te besteden tot en met 2027. Om hierop aanspraak te maken is een regionaal maatregelprogramma nodig.

Maatregelenprogramma

De ambtelijke werkgroep is met hulp van een adviesbureau begonnen met het samenstellen van een maatregelenprogramma. Gemeenten nemen het voortouw in het inventariseren van de maatregelen.

Het bestuurlijk overleg ruimtelijke adaptatie Midden-Holland zal het maatregelenprogramma voor 2021 in februari vaststellen. Na de vaststelling van het maatregelenprogramma volgt de subsidieaanvraag.

Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

SLAPPE BODEM sterke samenwerking



Wethouder Hilde Niezen (Gouda), voorzitter Platform Slappe Bodem

Terugblik op nationaal congres

Op 19 november 2020 vond het Nationaal Congres Bodemdaling plaats. Deze editie was online en werd uitgezonden vanuit Fort Wierickerschans. In het plenaire ochtendprogramma ging presentator Inge Diepman ging met Hilde Niezen (voorzitter Platform Slappe Bodem), Jan Jaap de Graeff, (voorzitter Rli), Adri Bom-Lemstra (gedeputeerde Provincie Zuid-Holland), Peter Glas (Deltacommissaris) en Erik Jan van Kempfen, (DG Omgevingswet

Ministerie BZK), Sjaak Langeslag (Hoogheemraadschap van Rijnland en Unie van Waterschappen) en Gilles Erkens (Deltares/ Universiteit Utrecht) in gesprek over de aanpak van bodemdaling in stad en land.

Zo kwam het advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur over bodemdaling in veengebieden aan de orde maar ook oplossingsrichtingen om investeringen in infrastructuur en onderhoudskosten voor gemeenten beheersbaarder te maken en de vraag waar de regio zou moeten liggen bij de bodemdalingsproblematiek. Ook werd er stilgestaan bij de complexe droogte- en water opgave van ons land en bij de vraag wat de 'game changer' voor de aanpak van bodemdaling in bebouwd gebied zou kunnen zijn. Klimaatadaptatie en funderingsproblematiek zouden wel eens de urgentste onderwerpen in bebouwd gebied kunnen zijn. Duidelijk werd dat het volgende kabinet er na de verkiezingen van 2021 een schepje bovenop mag doen: een nationaal programma, coördinatie, middelen en faciliteiten voor decentrale overheden om beleid te maken en maatregelen te nemen.

Aansluitend werden er drie nieuwe initiatieven gepitcht:

- Robert van Cleef lanceerde de Coalitie Stevige Steden;
- Arthur Bolderdijk ging in op de ervaring van Woerden met levenscyclusbenadering;
- Gilles Erkens hield een pleidooi voor een Nationale Informatievoorziening Bodembeweging.

Via de [website van het Platform Slappe Bodem is het congres terug te zien.](#)

Brandbrief voor gebruik schuimglas bij tegengaan bodemdaling

In de zoektocht naar materialen die kunnen helpen om zettingen (verzakking) in de openbare ruimte te verminderen, kosten te besparen en onze dorpen en steden klimaatbestendig te maken wordt schuimglas als een veelbelovend ophoog- / funderingsmateriaal gezien.

In het buitenland wordt dit circulaire materiaal – geproduceerd uit gerecycled glas - al decennialang ingezet, maar in Nederland is dat tot op heden niet mogelijk vanwege andere milieuwetgeving. Met de huidige Nederlandse testmethode wordt een geringe uitspoeling van zware metalen geconstateerd, waardoor schuimglas niet wordt toegelaten voor toepassing in de praktijk. De fabrikanten en leveranciers hebben zich ingespannen om het product te verbeteren. Uit een pilot van de gemeente Alphen aan den Rijn blijkt dat er geen vervuiling uitspoelt. Het platform heeft de problematiek herhaaldelijk aangekaart bij leden van Tweede en Eerste Kamer, helaas nog zonder resultaat. Gemeente Schiedam heeft nu het initiatief genomen om een brandbrief op te stellen waarin de staatssecretaris van Milieu wordt gevraagd om de testmethode aan te passen, omdat de voordelen van schuimglas en eventueel andere circulaire materialen evident zijn. De brandbrief wordt door een groot aantal gemeenten en enkele provincies ondersteund. De brandbrief is te vinden op de [website van het Platform Slappe Bodem](#).

Verkeer en Vervoer



Wethouder Inge Nieuwenhuizen (Bodegraven-Reeuwijk), voorzitter regionaal Bestuurlijk Overleg Verkeer en Vervoer

Tevredenheid regio over toezeggingen Rijk voor verbeteren bereikbaarheid

Regio Midden-Holland is tevreden over de besluiten van Minister Cora van Nieuwenhuizen en Staatssecretaris Stientje van Veldhoven om de bereikbaarheid te verbeteren.

Tijdens het halfjaarlijks Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) zijn concrete toezeggingen gedaan over onder andere doorstroming van verkeer op de A12, verbinding tussen

N11 en A12 (de Bodegravenboog) en de verbreding van de A20 tussen Gouda en Nieuwerkerk naar twee keer drie rijstroken.

Inge Nieuwenhuizen, wethouder gemeente Bodegraven-Reeuwijk en regionaal voorzitter bestuurlijk overleg Verkeer en Vervoer in Midden-Holland: "Er liggen in onze regio nog veel uitdagingen om de bereikbaarheid en doorstroming te verbeteren. De A12 en A20 zijn daarbij het meest in het oog springend, omdat deze ons gebied dwars doorkruisen en bepalend zijn voor de bereikbaarheid van de regio. De regiogemeenten trekken samen op met de Provincie om hierin verbetering te bereiken. Wij constateren dan ook met tevredenheid dat mede dankzij deze goede samenwerking aan de BO MIRT tafel vooruitgang is geboekt op deze projecten."

De besluiten zijn genomen in het bestuurlijk overleg MIRT waarin de financiële investeringen in ruimtelijke projecten en programma's worden besproken. De investeringen in Verkeer en Vervoer moeten de huidige knelpunten oplossen en moeten tegelijkertijd verdere ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maken. Het Rijk trekt hierin samen op met de regio's, in ons geval betreft het regio (landsdeel) Zuidwest Nederland.

A12 Gouda-Utrecht

In het BO MIRT van vorig jaar was al geconstateerd dat extra bereikbaarheidsmaatregelen nodig zijn om ervoor te zorgen dat de A12 en de toegangswegen niet vastlopen. Het afgelopen jaar heeft aanvullend onderzoek plaatsgevonden. De minister gaf op 26 november aan het belang te zien van goede doorstroming van het verkeer op de

verbinding tussen de N11 en de A12 richting Gouda. Deze directe verbinding tussen N11 en A12, de Bodegravenboog, moet onder andere een einde maken aan de dagelijkse lange files op en voor de afrit van de N11 bij de Goudsestraatweg. De betrokken partijen hebben een aantal varianten vastgesteld, waarvan de verbreding van de A12 inclusief Bodegravenboog nu de bestuurlijke voorkeur geniet. Er wordt naar gestreefd om eind 2021 een definitieve startbeslissing te nemen voor een MIRT-verkenning naar capaciteitsuitbreiding van de A12 in de richting van Gouda. Voor het nemen van die startbeslissing is meer onderzoek nodig om een betrouwbare inschatting van de kosten te kunnen maken. Ondertussen wordt gewerkt aan de ontwikkeling van maatregelen voor de korte termijn. Hierover wordt in april 2021 een besluit genomen.

Verbreding A20

Ook in de verbreding van de A20 tussen Gouda en Nieuwerkerk naar twee keer drie rijstroken is vooruitgang geboekt. Een ingenieursbureau moest onderzoeken uitvoeren naar een goede inpassing van de bredere A20 in de omgeving, zo werd in maart aangekondigd. Die onderzoeken moeten leiden tot adviezen waarmee de aannemer aan de slag moet. In oktober werd duidelijk dat het Rijkswaterstaat nog niet is gelukt een ingenieursbureau vast te leggen voor het project. De minister is het met de betrokken partijen eens dat dat het project nu niet op de plank mag blijven liggen, maar voortvarend ter hand moet worden genomen. Dat maakt de ontstane vertraging niet ongedaan, maar afgesproken is 'op korte termijn' al maatregelen te nemen om de overlast voor het verkeer aan te pakken. Daarbij wordt niet alleen gekeken

Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

naar de ruimte op de weg, maar ook bijvoorbeeld naar alternatieven voor de auto zoals openbaar vervoer en betere fietsvoorzieningen.

Hoogwaardig openbaar vervoer tussen Leiden-Utrecht

Tussen Leiden en Utrecht kan naar verwachting in december 2021 in de spits 4 keer per uur een trein rijden. Er wordt nu verkend of ook buiten de spits de treinen 4 keer per uur kunnen rijden. Daarbij wordt ook gekeken naar inpassing van een nieuw station Hazerswoude-Rijndijk.

Nationaal Toekomstbeeld Fiets

Steeds meer reizigers kiezen voor de fiets als vervoermiddel. Dit is goed voor de gezondheid, het klimaat en de bereikbaarheid. Onderzocht wordt of er genoeg, goede en veilige fietsroutes zijn om naar huis, werk of school te fietsen. Nu en in de toekomst. Deze onderzoeken worden uitgewerkt tot fietsnetwerkplannen en een Nationaal Toekomstbeeld Fiets.

Samen slimmer werken aan bereikbaarheid in Zuid-Holland

De komende decennia wordt er in Zuid-Holland gewerkt aan wegen en spoor en worden er veel woningen gebouwd. Voor een blijvende bereikbaarheid hebben provincie Zuid-Holland, gemeenten Rotterdam en Den Haag, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, Havenbedrijf van Rotterdam, ProRail, Rijkswaterstaat en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat afspraken gemaakt over een structurele bereikbaarheidsaanpak. Medio 2021

wordt een samenwerkingsorganisatie opgezet waarin de bestaande organisaties Bereik!, De Verkeersonderneming en Bereikbaar Haaglanden en Rijnland opgaan. Onderdeel van deze samenwerking is het stimuleren van ander reisgedrag van de reiziger. Regio Midden-Holland werkt nauw samen met de Verkeersonderneming onder andere op het vlak van de Werkgeversaankpak. Het is de verwachting dat er provinciebreed per regio een gebiedsaanpak komt en dat Midden-Holland daarbij aansluit.

Verkeersveiligheid

Rijk en partners hebben afgesproken blijvend in te zetten op investeringen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Vanuit het budget Investeringsimpuls verkeersveiligheid was eerder vanuit het Rijk landelijk € 500 miljoen beschikbaar gesteld tot en met 2030. Dit bedrag wordt in jaarlijkse tranches beschikbaar gesteld. Voor de eerste subsidieronde, eerder dit jaar, hebben diverse gemeenten uit onze regio aanvragen ingediend. Door de regiogemeenten wordt overigens op dit moment gewerkt aan een doorvertaling van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 naar een regionaal uitvoeringsprogramma. Met dit plan zal de regio goed voorbereid zijn op verdere subsidieaanvragen in de komende jaren.

Gewijzigde dienstverlening openbaar vervoer

Door de coronapandemie is het proces met betrekking tot de vaststelling van de vervoerplannen en de nieuwe dienstregelingen dit jaar anders verlopen dan normaal. Om het OV tijdens de coronapandemie met aanzienlijk

minder reizigers operationeel te houden, gebruiken de vervoerders de beschikbaarheidsvergoeding van het Rijk.

De nieuwe dienstregeling voor alle Zuid-Hollandse concessies is ingegaan op zondag 3 januari 2021 en geldt een half jaar. De provincie heeft met het Rijk afgesproken dat de vervoerders in de eerste helft van 2021 geen winst of verlies maken. Tegelijk handhaaft het Rijk de vergoeding van 93% tot 95% van de kosten in een concessie. Dit betekent dat het nodig is per concessie 5% tot 7% kosten te besparen. Daarnaast is met het Rijk afgesproken dat op korte termijn het netwerk zo goed mogelijk in stand blijft en dat gewerkt wordt aan een transitieplan om het OV na de eerste helft van 2021 klaar te maken voor de toekomst. Uitgangspunt daarbij is dat medio volgend jaar een betrouwbaar inzicht bestaat in het verdere verloop van de coronapandemie.

Arriva heeft onder andere de rijtijden van de buslijnen aangepast aan het actuele verkeersbeeld en daarnaast ook de dienstregeling op knooppunten zo goed als mogelijk aangesloten op de nieuwe treintijden. Als gevolg hiervan hebben vele lijnen en ritten hierdoor een nieuwe vertrek- en/of aankomsttijd gekregen. Ook biedt Arriva vanwege corona op veel lijnen minder ritten.

De provincie, Arriva en de NS gaan samen met de gemeenten binnenkort aan de slag met de transitieplannen voor het OV vanaf de tweede helft van 2021.

Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

Werkbezoek gedeputeerde en PVVB

Op 11 december heeft online een werkbezoek van het Provinciaal Verkeer en Vervoer Beraad (PVVB) plaatsgevonden, georganiseerd door Midden-Holland. Verstedelijking en Mobiliteit in Midden-Holland was de basis van wat gepresenteerd en besproken is.

Wethouder Hilde Niezen lichtte de plannen rond ruimtelijke ontwikkeling in de spoorzone Gouda en Intercitystation Gouda CS toe. Plan is onder andere om Gouda CS te ontwikkelen tot multimodaal knooppunt en verstedelijking rondom het station.

Voorzitter van het bestuurlijk overleg verkeer en vervoer Inge Nieuwenhuizen vertelde over de ontwikkelingen op economisch gebied en de samenhang tussen woningbouw en mobiliteit in de best bereikbare locaties rond Gouda en de Gouweknoop in de Zuidplaspolder. Dit samen met onze centrale positie in de Randstad, biedt kansen voor goede samenwerking met de provincie om ook te zorgen voor goede ontsluiting van dit gebied.



Licht AAN met uniek campagnemiddel

Een bijzonder 3D-hologram herinnert de voetballers van Voetbalvereniging Haastrecht (VVH) eraan hun fietsverlichting aan te zetten. En die oproep is nodig, zo vlak bij de provinciale weg N228. Op de N228 wordt hard gereden en er gebeuren relatief veel ongelukken. Het hologram – een landelijke primeur – is te zien bij de uitgang van het sportpark, waar sporters bij de provinciale weg komen. Van 16.00 tot 22.00 uur is de boodschap niet te missen. Behalve de voetbalvereniging werkten ook tennisvereniging Bergvliet en BSO YellowBellies mee aan het hologram. Het hologram is onderdeel van een fietsverlichtingscampagne, op initiatief van Comité N228 Veiliger en ROV Zuid-Holland.

Ook op het Raadhuisplein in Nieuwerkerk aan den IJssel staat een hologram dat geplaatst is door het ROV Zuid-Holland. Gemeente Zuidplas hoopt hiermee het belang van [fietsverlichting](#) op een ludieke manier onder de aandacht te brengen.



Werkgeversaankpak door Verkeersonderneming

De Verkeersonderneming helpt de regio om beter bereikbaar te zijn via de werkgeversaankpak. De werkgeversaankpak is er op gericht bedrijven te ondersteunen om werknemers te verleiden naar duurzame en structurele gedragsverandering. Doelstelling van deze aanpak is het realiseren van (spits)mijdingen en gedragsveranderingen. In de afgelopen tijd is vanuit De Verkeersonderneming doorlopend aandacht besteed aan de werkgeversaankpak binnen Midden-Holland. Dat houdt in dat werkgevers op meerdere manieren benaderd zijn om gebruik te maken van het aanbod dat er is om de mobiliteit te verduurzamen en de bereikbaarheid te verbeteren. In meerdere webinars zijn werkgevers geïnformeerd over praktische zaken als: hoe zorg ik dat mijn medewerkers gezond thuiswerken, hoe organiseer ik hybride vergaderingen op een slimme manier en hoe ga je om met een vergoeding voor woon-werkverkeer versus een vergoeding voor thuiswerken. Ook hebben er mobiliteitsscans voor werkgevers plaatsgevonden die de potentie voor anders reizen in beeld brengen.

Sociaal Domein



Wethouder Corine Dijkstra (Gouda), voorzitter regionaal Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein

Jeugdigen nóg beter beschermen

Het programma Jeugdigen Beter Beschermen heeft als ambitie dat kinderen en jeugdigen opgroeien in een veilige en ondersteunende omgeving. Om bij te dragen aan deze ambitie heeft onderzoeksbureau Movisie een onderzoek uitgevoerd naar de ervaringen van ouders en jeugdigen met hulpverlening en jeugdbeschermingsmaatregelen. Daarnaast heeft bureau Van Montfoort onderzocht of hoeveel de doorlooptijden in de jeugdbeschermingsketen de normtijden overschrijden. Cliënten en professionals bespraken in het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein van

10 december 2021 de knelpunten en oplossingen die uit deze onderzoeken naar voren kwamen. Hierbij werden oplossingen voor zowel de lange als de korte termijn benoemd.

Oplossingen voor de korte termijn

Genoemd werden:

- Ga uit van de kracht en behoefte van het gezin en kijk naar het hele systeem;
- Betrek ouders en jeugdigen bij besluiten, wees transparant over beslissingen en check of de informatie duidelijk is;
- Maak meer gebruik van ervaringsdeskundigen;
- Zorg voor een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de hulp aan jeugdigen/gezinnen en één duidelijk aanspreekpunt;
- Werk met één rapportage, gebaseerd op een gedegen analyse bij de start van een traject.
- Lever meer maatwerk en laat protocollen soms los.

Voor de uitvoering van de routekaart is een begroting opgesteld die voorligt in het volgende bestuurlijk overleg sociaal domein. Medio oktober komen de wethouders sociaal domein en financiën opnieuw bijeen om vinger aan de pols te houden en in staat te zijn om de juiste maatregelen te treffen.

Samenwerking

Samenwerking tussen ketenpartners en met gemeenten is essentieel om de jeugdigen en hun gezinnen daadwerkelijk een veilige en ondersteunende omgeving te kunnen

bieden. Hierover zijn de volgende afspraken gemaakt:

- In de gemeente Bodegraven-Reeuwijk wordt gestart met de werkwijze teammodel, waarbij professionals vanuit de verschillende organisaties samenwerken in één team om zo vroeg mogelijk gezinnen de juiste hulp te kunnen bieden. Een klankbordgroep van ervaringsdeskundigen en cliënten volgt dit proces en denkt mee;
- Het is de bedoeling om deze werkwijze zo snel mogelijk (vanaf 2022) in andere gemeenten toe te passen;
- Tot medio 2021 zullen ambassadeurs vanuit iedere organisatie samenwerken aan gekozen oplossingen en deze promoten binnen de eigen organisatie;
- Voor de zomer van 2021 is een terugkomsessie met alle betrokkenen, waarbij er met elkaar gekeken wordt in hoeverre de knelpunten uit beide onderzoeken verminderd of opgelost zijn.

Regionaal meldpunt vermoeden zorgfraude gestart

Het regionaal meldpunt vermoeden zorgfraude is in september succesvol geïntroduceerd, onder leiding van de regionale toezichthouder. Dit is een belangrijke doelstelling van het programma rechtmatigheid en kwaliteit die is behaald. In dit nieuwsbericht informatie over de borging van het calamiteitentoezicht Wmo voor 2021 en de scan van zorgaanbieders, die is opgeleverd.

In de nieuwsbrief van september 2020 werd het programma rechtmatigheid en kwaliteit al kort geïntroduceerd. Dit programma heeft als doel toe te zien dat in de hele regio

Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

goede zorg op de goede plekken komt. Duidelijkheid, goede afspraken en dit regionale meldpunt dragen bij aan het opsporen en voorkomen van zorgfraude. Het meldpunt is opgericht door de vijf gemeenten die aangesloten zijn bij het Netwerk Sociaal Domein Midden-Holland (NSDMH): Bodegraven-Reeuwijk; Gouda; Krimpenerwaard; Waddinxveen en Zuidplas.

Meldingen

Er zijn al meldingen binnengekomen bij het regionale meldpunt. Vanwege privacy wordt over meldingen en eventuele onderzoeken verder niet gecommuniceerd. Men kan via de website van de NSDMH-gemeente - of via de [website nsdmh.nl](https://www.nsdmh.nl) - een melding maken van (mogelijk) onjuist gebruik van het persoonsgebonden budget of zorg in natura.

Wmo calamiteitentoezicht 2021

De overeenkomst met de GGD Hollands Midden voor het Wmo toezicht op calamiteiten en geweldsincidenten is verlengd voor het jaar 2021. De overeenkomst geldt voor alle vijf de NSDMH-gemeenten.

Overzicht bij wie het toezicht is ondergebracht

Regionaal toezichthouder	GGD Hollands Midden	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Toezicht Wmo Kwaliteit en Rechtmatigheid	Toezicht Wmo calamiteiten en geweldsincidenten	
Toezicht Jeugd Rechtmatigheid		Toezicht Jeugd Kwaliteit

Scan zorgaanbieders

De tool 'scan zorgaanbieders', die door databureau Kurtosis in samenwerking met de regio Midden-Holland is ontwikkeld, is per 31 augustus 2020 opgeleverd. Het is een online dashboard over financiële gezondheid en rechtmatigheid van gecontracteerde zorgaanbieders. Deze tool biedt inzicht in (rechtmatigheids-) risico's bij gecontracteerde zorgaanbieders die hun jaarrekening verplicht hebben aangeleverd bij het ministerie van VWS.

Het portal voor uitbreiding van de tool is ook gerealiseerd. Gecontracteerde zorgaanbieders die niet verplicht zijn om hun jaarrekening aan te leveren bij het ministerie van VWS, is gevraagd hun data via het portal te vullen. Daarmee komen ook deze zorgaanbieders in beeld op het online dashboard. Het instrument geeft aan de hand van scores op indicatoren een beeld waar zorgaanbieders staan. Al inzoomend op een zorgaanbieder kan een contractmanager aan de hand van opmerkelijke zaken het gesprek aangaan met de zorgaanbieder. En dit levert in de praktijk verklaringen op, onbesproken kwesties of nieuwe informatie.

Nieuwe Regiovisie Jeugdhulp/Wmo in voorbereiding

De huidige regionale visie op jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning dateert uit 2013. Deze visie 'Gebundelde Krachten' had geen einddatum. Voor de zomer 2020 is door de leden van de Vereniging Nederlandse Gemeenten een resolutie aangenomen genaamd 'Norm voor opdrachtgeverschap'. Uit deze norm volgt dat regio's een visie op de Jeugdzorg en Maatschappelijke Opvang/Beschermd wonen, moeten hebben die voldoet aan diverse criteria. De visie 'Gebundelde Krachten' voldoet daar niet aan. Daarbij komt dat een aantal punten in de transformatie goed gaan, maar dat er ook verbeterpunten zijn. Bovendien is er sinds 2013 veel veranderd.

Redenen én urgentie genoeg dus voor een nieuwe regiovisie jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Daarin worden de afspraken en opgaven die de gemeenten samen uitvoeren geactualiseerd en aangescherpt. Om tot die visie te komen is een zorgvuldig discussie- en overlegtraject uitgestippeld met gemeenteraden, adviesraden sociaal domein, cliënten, aanbieders en ketenpartijen. In december vond al overleg plaats met de regionale klankbordgroep van raadsleden. De visie wordt in juni van dit jaar voorgelegd voor goedkeuring aan de gemeenteraden en is bedoeld voor de periode 2021-2024.

Duurzaamheid



Wethouder Brigitte Leferink (Waddinxveen),
voorzitter regionaal Bestuurlijk Overleg Duurzaamheid

en inwonerstafels per gemeente georganiseerd. De participatie maakt duidelijk welke voorkeuren leven in de samenleving, welke gebieden en kwaliteiten gewaardeerd worden en welke ontwikkelingen voorstelbaar zijn, en onder welke voorwaarden. Het onderzoeksteam verwerkt de inbreng van de bewoners en de resultaten van het ruimtelijk onderzoek.

Dankzij de bewoners die hebben meegepraat in de enquêtes en de lokale kansentafels, is er veel extra input verzameld. Deze wordt gebruikt om de globale denkrichtingen uit de concept RES, uit te werken tot concrete scenario's met zoeklocaties.

Op 14 januari vond een bijeenkomst voor volksvertegenwoordigers plaats, waar raadsleden, statenleden en leden van de waterschappen bij elkaar kwamen om de uitkomsten van de kansentafels en enquête te bespreken. Vragen die centraal stonden waren: Wat zijn de belangrijkste bouwstenen, hoe zijn de kaartbeelden met principes

ingevuld? Wat zijn opvallende resultaten en reacties uit de enquêtes? Met de aanwezigheid van ruim 80 volksvertegenwoordigers van alle gemeenten, waterschappen en de provincie was het een geslaagde avond waar goed met elkaar gereflecteerd kon worden op de uitkomsten.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de eerste participatieronde en de volksvertegenwoordigers bijeenkomst zal er een bestuurlijke peiling plaatsvinden. In februari gaat een tweede enquête van start. Deze enquête gaat dieper in op de concrete scenario's voor de RES in de regio Midden-Holland, naar aanleiding van de uitkomsten van de kansentafels. In het vervolg van februari wordt een online evenement georganiseerd ter ondersteuning hiervan. De RES 1.0 dient voor 1 juli 2021 door de volksvertegenwoordigers van gemeenten, provincie en waterschappen te worden vastgesteld.

Via de website www.resmiddenholland.nl kunt u op de hoogte blijven en u inschrijven voor de nieuwsbrief.



Regionale bijeenkomst voor volksvertegenwoordigers over de Regionale Energiestrategie (RES) in Midden-Holland

Het onderzoek voor de regionale energiestrategie voor Midden-Holland is in volle gang. Op 4 januari is de eerste participatieronde afgerond. Ook hebben het programmeamteam en de gemeenten extra communicatie ingezet om de bewoners te informeren over de energietransitie in het algemeen en de RES in het bijzonder. Het onderzoeksteam heeft vanaf oktober 2020 enquêtes uitgezet

Lees hier over waaraan wordt gewerkt binnen de programma's van Regio Midden-Holland... Wat doet de regio voor u?

Circulariteit

In het samenwerkingsverband Groene Hart Werkt! worden vooruitstrevende initiatieven op het gebied van de circulaire economie ondersteund. Aansluitend daarop is het idee ontstaan om ook de circulaire economie meer onder de aandacht te brengen bij inwoners, een bredere groep bedrijven en de gemeentelijke organisatie zelf.

Gemeente - Copper8 heeft afgelopen najaar een training circulair inkopen gegeven aan een kleine groep ambtenaren. Met veel voorbeelden en eigen ervaringen kwam aan de orde wat circulariteit is en hoe je in de organisatie kan samenwerken aan circulariteit. Ook werd concreet besproken hoe je circulariteit kan meenemen in een aanbesteding en kan waarborgen in de uitvoering van het contract. Om het nog meer in de organisatie te laten landen is er in januari een beknopte sessie voor alle wethouders georganiseerd.

Inwoners - In februari wordt duurzaam koken op een digitale manier bij inwoners onder de aandacht gebracht met de chefs van De Kleischuur in Gouda. De aanleiding hiervoor is de week van de circulariteit.

Bedrijven - De ODMH is samen met de provincie gestart met een reststromenanalyse voor bedrijven. Hierbij wordt gekeken welke reststromen er in de regio zijn en hoe deze hoogwaardig kunnen worden hergebruikt als grondstof. De regio wilt dit komend jaar graag gebruiken als aanknopingspunt om circulariteit bij een bredere groep bedrijven onder de aandacht te brengen, in afstemming met Groene Hart Werkt!.

Onderdelen van een succesvolle circulaire-economietransitie



Bron: PBL 2013; op basis van Hekkert et al. 2021

Energieloket voor bedrijven

Uit een rondgang langs bedrijven afgelopen jaar bleek dat bij bedrijven behoefte is aan een informatiepunt voor advies, concrete acties, inspiratie en wettelijke zaken. Samen met de ODMH, de provincie en ondernemers, gaat de regio Midden-Holland daarom komend jaar starten met een tweejarige pilot voor een energieloket voor bedrijven. Op basis van input van ondernemers(verenigingen), de gemeenten en de ervaringen van de ODMH, wordt nu een aanbesteding voorbereid door de ODMH. Bij het kiezen van een aanbieder voor, de ontwikkeling van, en de communicatie rondom het energieloket worden de gemeenten en de ondernemers(verenigingen) ook betrokken via een vertegenwoordiger.

Cultuur

Subsidieaanvraag voor stimulering cultuureducatie in het primair onderwijs

Gemeenten in Regio Midden-Holland werken met elkaar aan het stimuleren, verbreden en verankeren van cultuuronderwijs op basisscholen. Met als doel om kinderen te laten profiteren van goed cultuuronderwijs waarin ze plezier hebben en belangrijke vaardigheden leren. Dit bereiken we door culturele activiteiten voor scholen die samen met de culturele instellingen uit de omgeving



worden uitgevoerd. Ook bieden we professionalisering aan scholen, leerkrachten en vakdocenten. Het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie verstrekt meerjarige stimuleringsubsidies hiervoor. Regio Midden-Holland heeft een gezamenlijk projectplan 'Cultuureducatie Verrijkt je kijk!' opgesteld voor deelname aan het subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024.

Voor de subsidieperiode 2021-2024 is voor de regio Midden-Holland een subsidie aangevraagd van € 185.468,- per jaar. Gemeenten uit regio Midden-Holland bouwen hiermee voort op de eerdere deelname aan het subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit. Dit programma is gestart in 2013. Om aanspraak te kunnen maken op deze gelden dragen de gemeenten eenzelfde bedrag bij aan cofinanciering. In de twee voorgaande subsidieperiodes Cultuureducatie met Kwaliteit was € 0,55 per inwoner beschikbaar. Met ingang van 2021 is dit opgehoogd naar € 0,79. De vijf gemeenten zetten voor deelname aan het subsidieprogramma geld in dat al voor culturele activiteiten in het onderwijs bestemd is. Voor deze nieuwe subsidieperiode hebben de gemeenten van regio Midden-Holland Cultuureducatiegroep uit Leiden gevraagd op te treden als penvoerder en de subsidieaanvraag in te dienen bij het Fonds voor Cultuurparticipatie.

We werken aan het verbeteren van cultuureducatie op scholen die al deelnemen en het bereiken van scholen die nog niet eerder deelnamen. Scholen hebben een eigen verantwoordelijkheid in het maken van de keuzes en afwegingen binnen de onderwijstijd. Vanuit het program-

ma Cultuureducatie met Kwaliteit gaat een stimulerende werking uit om te komen tot goed cultuuronderwijs. Gemeenten hebben vanuit hun eigen lokale situatie bepaald waar zij de focus op gaan leggen en hoe zij hier invulling aan geven.

Creatieve, communicatieve en sociale vaardigheden zijn competenties die jonge mensen nodig hebben om succesvol te kunnen functioneren in de 21ste-eeuwse samenleving. De ontwikkeling van creatief bewustzijn en creativiteit is dan ook een belangrijk onderdeel van de vorming van jeugd en jongeren. De leerlingen leren bijvoorbeeld beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren. Ook kennismaken en waarderen van cultureel erfgoed maakt onderdeel uit van cultuureducatie.

COLOFON

Dit is een uitgave van Regio Midden-Holland

REDACTIE

Marjolein van Kempen

FOTO'S/AFBEELDINGEN

Lima fotografie, Ymke Wieringa, Nationale Beeldbank, ODMH, Stinis, Roel Cazemier, Sandra Zeilstra, byLieck, ROV Zuid-Holland, PBL, Platform Slappe Bodem, gemeenten: Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen, Zuidplas

VORMGEVING

Gemeente Gouda